

Ennaltaehkäisevän väkivaltatyön kehittäminen Pirkanmaalla -tapaaminen

Aika	14.3.2018 klo 14–16
Paikka	Tampereen virastotalo, rh 4
Osallistajat	Päivi Viitanen-Marchegiano, projektikoordinaattori, Pirkanmaan LAPE (pj) Tiina Alakoski, nuorisopalvelupäällikkö, Nokia Salla-Maaria Alamäki, sosiaalityöntekijä, Nokia Maria Antikainen, projektikoordinaattori, Pirkanmaan LAPE (siht.) Tiia Heinäsuo, lapsiasiamies, Tampere Salla Heiskanen, palvelupäällikkö, Valkeakoski Satu Hintikka, yksikönjohtaja, Setlementti Tampere ry Tanja Honkanen, koulupsykologi, Parkano/Kihniö, Kolmostien terveys Oy Mari Järvensivu, sosiaalityöntekijä, lähisuhdeväkivaltatyö, Tampere Jenni Karsio, ensi- ja turvakodin johtaja, Tampereen ensi- ja turvakoti ry Emma Laine, ehkäisevän väkivaltatyön koordinaattori, Maria Akatemia Elina Liikanen, sosiaalityöntekijä, Ylöjärvi Marko Rajamäki, toimintakeskusvastaava, Kris Tampere ry Tia Forsman, lapsityöntekijä, Tampereen ensi- ja turvakoti ry/Perhekulma Puhuri Mervi Janhunen-Ruusuvuori, toimialajohtaja, Setlementti Tampere ry Noora Kannisto, sairaanhoitaja, lähisuhdeväkivaltatyö Tampereen kaupunki Jaakko Kauppila, yliopettaja, psykologi, POLAMK Rina Reini-Laaksonen, perhepalveluiden koordinaattori, Urjala Irina Remes, sosiaalityöntekijä, Tampereen ensi- ja turvakoti ry/ Hämeenkadun turvakoti Kaija Saari, osastonhoitaja, MieliPiste, Sastamala Sanna Sulkusalmi, neuvolalääkäri, Ikaalinen Sakari Tuominen, rikoskomisario, Sisä-Suomen poliisilaitos/Tampere Sanna Ylistenniemi, sosiaalityöntekijä, Sastamala

	Asia	Ehkäisevän väkivaltatyön kehittäminen Pirkanmaalla
1	Kokouksen avaus	Puheenjohtaja, projektikoordinaattori Päivi Viitanen-Marchegiano avasi kokouksen klo 14.05.
2	Ajankohtaiset kuulumiset	Käytiin esittäytymis- ja kuulumiskierros. 25.4. Helsingissä järjestetään Maria Akatemian Prima Mater Symposium: Haasteena eettisesti kestävä ihmisyystillaisuus. https://www.mariaakatemia.fi/event/koulutuspaiva-naisen-ja-miehen-vakivalta/ Ks. mainos muistion liitteenä. Toukokuussa Helsingissä koulutus, aiheena miehen ja naisen väkivalta, järjestäjinä Maria Akatemia ja Miessakit ry. Ylöjärvellä todettu, että paikallisen väkivaltatyön työryhmän perustaminen tässä vaiheessa on hankalaa, joten sosiaalityöntekijä Elina Liikanen jatkaa väkivaltatyön vastaavana työntekijänä välittäen kunnassa ehkäisevän väkivallan tietoutta ym. käytäntöjä.

		<p>Poliisiammattikorkeakoulun opiskelija, nuorempi konstaapeli Ulla Nousiainen tekee opinnäytetyötään aiheesta ”Poliisin ennalta estävä toiminta: lähisuhdeväkivallan kierteen katkaiseminen”. Tähän liittyen hän on lähettänyt haastattelupyynnön Nokian ja Ylöjärven kaupunkien työntekijöille.</p> <p>Tampereen Kaltoinkohdeltu lapsi -koulutukseen osallistui yli 500 henkilöä eri puolilta Pirkanmaata. Tarvetta peruskoulutukselle on jatkossakin. Tähän asti koulutus on järjestetty Tampereella kerran vuodessa.</p> <p>Tampereen kaltoinkohtelun seurantaryhmä järjestää koulutuksia ja päivittää ohjeistuksia. Kaltoinkohtelun käsikirjaa päivitetään parhaillaan.</p> <p>Aluehallintovirasto pitää yllä lähisuhdeväkivaltatyön yhteyshenkilölistaa. Lista lähetetään ryhmäläisille muistion liitteenä. Ryhmäläisiä pyydetään tarkistamaan oman organisaationsa osalta, että yhteystiedot ovat ajan tasalla.</p> <p>Sastamalassa Marak-työryhmää käytetään myös lievemmissä väkivaltatilanteissa sekä lähisuhdeväkivaltatyön jalkauttamisessa laajemminkin. Ryhmä kokoontuu säännöllisesti. Sosiaalityön erikoistumiskoulutuksessa oleva sosiaalityöntekijä laatii ammattilaisten oppaan, joka valmistunee loppuvuodesta 2018.</p> <p>Nokialla selvitetään sote-palveluiden yhteistoiminta-alueen perustamista Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen kanssa. Lähisuhdeväkivallan tunnistaminen ja puheeksiotto toimivat, mutta ohjaus palveluihin on osin epäselvää. Asiakkaita on ohjattu paljon Setlementin perheväkivaltaklinikalle, mutta siellä on rajalliset resurssit. Kenen vastuulle perheväkivaltatyö kuuluu? Virtaa välillämme -parisuhderyhmä ennaltaehkäisevänä työmuotona alkamassa.</p> <p>Maria Akatemia ja Puhuri ovat kuntien käytettävissä. Reuna-alueilla on heikommin palveluita saatavilla. Maria Akatemian kautta on mahdollisuus myös puhelintyöskentelyyn.</p> <p>Salla Alamäki antoi koulutus- ja työmenetelmänsä: väkivaltaa kokeneiden nuorten aikuisten hoito-ohjelma (Tampereen kaupungin mielenterveys- ja päihdepalvelut/Katri Pihlaja ja Setlementti Tampere ry).</p> <p>Väkivaltakioskilla Perheiden talolla on tavoitettu hyvin ihmisiä. Toimintamallia kannattaisi jalkauttaa laajemminkin osana perhekeskustoimintamallia. Myös Puhurin POP UP -kioskissa Koskikeskuksessa on tavoitettu suuri määrä ihmisiä, otettu asioita puheeksi, ohjattu asiakkaita jne.</p>
3	Terveiset THL:stä 19.3.2018 perhekeskustyöpajasta	Projektikoordinaattori Päivi Viitanen-Marchegiano esitteli THL:n dioja perhekeskuksen tehtävistä. Ks. esitys sekä päivitetty THL -diaesitys muistion liitteinä.
4	Istanbulin sopimuksen toimeenpano Suomessa	Päivi Viitanen-Marchegiano esitteli Istanbulin sopimuksen kunnille asetettuja toimenpiteitä. Sopimus on velvoittava ja se sisältää 46 toimenpidettä, jotka kohdentuvat eri hallinnonaloille. Esimerkkejä toimenpiteistä: <ul style="list-style-type: none"> - EPRAS-koulutuksen levittäminen ja vakiinnuttaminen - SERI-tukikeskus - MARAK-toimintamallin levittäminen ja vakiinnuttaminen - Turvakotien alueellisen saavutettavuuden parantaminen

		<ul style="list-style-type: none"> - Strateginen suunnittelu kuntatasolla → Kuntien strategioihin/hyvinvointikertomuksiin maininta väkivaltatyöstä - Kunnan suunnittelutyön ja toiminnan yhteys maakunnan suunnitteluun ja toimintaan, hyvinvointikoordinaattorien verkostoituminen → tarkistetaan, onko väkivaltateema ollut heidän verkostossaan käsittelyssä. <p>Ks. THL/ Martta Octoberin Istanbulin sopimuksen toimeenpano Suomessa -diaesitys muistion liitteenä.</p> <p>Keskustelussa tuotiin esille, että Istanbulin sopimus on naisuhrikeskeinen sopimus ja tekijätyö on jäänyt vähälle huomiolle. Maria Akatemia on laatinut sopimukseen omat ehdotuksensa/täydennyksensä. Suomessa sovelletaan sopimusta myös miehiin ja poikiin kohdistuvan väkivallan osalta.</p> <p>Projektikoordinaattori ehdotti, että perhekeskuspilotit Nokia, Kangasala ja Lempäälä liittyisivät Tampereen Marak-ryhmään. Lähdetään selvittämään tätä mahdollisuutta.</p>
5	Lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomake	<p>THL:n suosituksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa tulee systemaattisesti kartoittaa lähisuhdeväkivallan riskiä. Lomaketta käytettäessä on tärkeää, että lomaketta käyttävä työntekijä tietää myös, mihin ohjata asiakkaita, mistä apua saa. Lomake lisää ammattilaisten ja asiakkaiden ymmärrystä siitä, mikä kaikki on lähisuhdeväkivaltaa.</p> <p>Ylöjärvellä on kirjattu tavoitteeksi, että perhekeskuksessa suodatinkysymykset otetaan rutiiniksi. Lomake käsitellään työntekijöiden yhteisessä kokouksessa.</p> <p>Keskustelussa tuotiin esiin, että suodatin- ja kartoituslomakkeelta puuttuu kysymys väkivallan tekemisestä. Pohdittiin, voisiko sen jotenkin lisätä lomakkeelle tai ohjeistuksiin.</p> <p>Sovittiin, että lomake lähetetään nyt Pirkanmaan jokaiseen kuntaan ja kannustetaan kuntia ottamaan se käyttöön.</p> <p>Ks. suodatin- ja kartoituslomake Lähisuhdeväkivallasta kysyminen ja uhrin kohtaaminen (2013) (pdf) Lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomake (2013) (pdf) Ohjeistus lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomakkeen täyttämiseen (2013) (pdf) Domestic violence enquiry and assessment form (PDF)</p>
6	Kaltoinkohdeltu lapsi (KKL) -toimintaohje	<p>Sovittiin, että myös KKL-toimintaohje lähetetään joka kuntaan, järjestöihin ja seurakuntiin. Myöhemmin kesällä selvitetään, miten toimintaohje on otettu käyttöön eri puolilla maakuntaa.</p>
7	Mitä on tehty, mitä vielä tehdään?	<p>Tehdään nyt:</p> <p>Lasten kaltoinkohteluun puuttuminen –yhteistyö: toimintaohjeen jalkauttaminen Pirkanmaan alueelle; uusintajakeluna 3/ 2018 -> onko käytössä? -kysely 6/ 2018</p>

		<p>THL- Lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomake; käytön tehostaminen kunnissa -> onko käytössä? -kysely 6/ 2018</p> <p>”Kohti sovinnollista eroa” -koulutusrupeama perhekeskusta pilotoivien kuntien kanssa (ks. Tampereen mainos). Tampereen koulutukseen voivat osallistua kaikki Pirkanmaan kuntien, järjestöjen ja seurakuntien työntekijät. Ks. mainos liitteenä.</p> <p>Väkivallan ehkäisyn huomiointi kuntastrategiassa (hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot) -> maininnat kuntien hyvinvointikertomuksiin/ strategioihin</p> <p>Tehdään seuraavaksi:</p> <p>Kuntakohtaiset ohjeistukset ja palveluiden polutukset erilaisiin tilanteisiin: mitä palveluita tarjolla missäkin vaiheessa</p> <p>Kunnan suunnittelutyön ja toiminnan yhteys maakunnan suunnitteluun ja toimintaan (tukivelvoite maakunta -> kunta), hyvinvointikoordinaattorien verkostoituminen</p> <p>MARAK-mallin maakunnallistaminen (OT-keskukset?)</p> <p>Yhteispilottina Tampereen yliopiston kanssa Brief-Cap –lomakkeen testaus ”Lasten kaltoinkohtelun riskintunnistaminen terveydenhuollossa. Riskinarviointityökalun käyttöönotto, moniammatillinen tuki ja koulutus –hanke (2016–2018)”</p>
8	Itsearviointi	<p>Tampereen yliopiston johtamiskorkeakoulu on kerännyt ryhmäläisiltä palautetta osana hankkeen itsearviointia. Käsiteltiin saadut palautteet. Ryhmältä saatu yhteensä neljä vastausta. Ks. koonti muistion liitteenä</p> <p>Missä onnistuttu?</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiedon välittäminen olemassaolevista palveluista ja koulutuksista → esim. koulutuksiin saatu aiempaa enemmän osallistujia - verkostoituminen - hyvien käytäntöjen jakaminen - keskusteleva ryhmä, hyvä ilmapiiri ryhmässä - alueiden eriarvoisuuden näkyväksi tekeminen, asioiden eteenpäin vieminen eri alueilla <p>Missä kehittämisen varaa?</p> <ul style="list-style-type: none"> - asiakasosallisuuden vahvistaminen - niiden kuntien mukaan ottaminen kehittämiseen, jotka eivät ole mukana tässä työryhmässä - työn jalkauttaminen <p>Kolme tärkeintä seuraavaa toimenpidettä?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varmistetaan, että maakunnan kaikissa kunnissa on perustieto, miten toimia lähisuhdeväkivaltatilanteissa: Suodatin- ja kartoituslomakkeen jalkauttaminen, KKL-ohjeistuksen jalkauttaminen - Asiakkaan äänen vahvistaminen: LAPEn kokemusasiantuntijaryhmän hyödyntäminen, kouluterveyskyselyn tulosten hyödyntäminen

		<ul style="list-style-type: none"> - Jokainen ryhmäläinen varmistaa, että oman organisaation strategiassa/hyvinvointikertomuksessa on jatkossa maininta lähisuhdeväkivaltatyöstä <p>Lisäksi keskusteltiin näistä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mistä pienet kunnat saavat tukea vaikeissa tilanteissa? → tarvitaan maakunnallisia rakenteita - Myös työntekijänäkökulman huomioiminen tärkeää: turvallisuus, konsultointimahdollisuudet, työnohjaus, työturvallisuuskysymykset - Koulun ja varhaiskasvatuksen kiusaamisen ehkäisyn pilottia voisi esitellä myös tälle työryhmälle.
9	Seuraava kokous	<p>Seuraavan kokouksen teemana on Pirkanmaan LAPEn koordinaattorin Susanna Raivion johdolla tutustuminen koulun ja varhaiskasvatuksen kiusaamisen ehkäisyn pilottiin.</p> <p>Seuraava kokous pidetään ke 9.5.2018 klo 8.30–11.00 Tampereen virastotalossa, Aleksis Kiven katu 14-16, 5. krs, rh 4.</p> <p>Huom! 19.4. kokous on peruttu.</p>
10	Kokouksen päättäminen	Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.03.